

Universiteit
Leiden
The Netherlands

We moeten Israël volledig boycotten

Berger, M.S.

Citation

Berger, M. S. (2025). We moeten Israël volledig boycotten. *Nrc Handelsblad*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4259301>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4259301>

Een volledige boycot is het enige dat kan werken tegen Israël

De enige manier om Israël bij zinnen te krijgen, is volgens *Maurits Berger* het afkondigen van een algehele boycot. Bij Zuid-Afrika heeft dat ook gewerkt.

De Nederlandse regering treft maatregelen tegen Israël. Maar dat zijn slechts druppels op een gloeiende plaat. Israël heeft al decennia aangetoond niet te reageren op dit soort maatregelen en ligt op een ramkoers die al ver voor de inval in Gaza was ingezet. In Israël zelf wordt daar al langere tijd wanhopig voor gewaarschuwd.

Eind juli 2023, iets meer dan twee maanden voor de aanval van Hamas, verscheen een opiniestuk in de Amerikaanse krant *The Hill*, waarin een voormalig directeur van de Israëlische binnenlandse veiligheidsdienst (Shin Bet) en een voormalig stafchef van het kabinet van premier Ehud Barak een oproep deden aan de wereld, en met name de Verenigde Staten, om Israël te boycotten. Israël was zo zwaar van het pad geraakt, schreven zij, dat „wij hulp nodig hebben van onze vrienden” om Israël weer hardhandig terug op de rails te krijgen. Net zoals de wereld dat eerder had gedaan met Zuid-Afrika, schreven zij.

Waar deze twee prominente Israëliërs zich vooral zorgen over maakten, was de toenemende staat van apartheid waarin Israël verkeerde. Dit was niet nieuw: de Israëlische mensenrechtenorganisatie B’Tselem stelde in 2021 vast dat Israël zich hieraan schuldig maakte, en premiers Rabin, Barak en Olmert hadden in

de veertig voorgaande jaren al gewaarschuwd voor het ontstaan van een Israëlisch apartheidsregime.

Het is opvallend dat deze beschuldiging, en de waarschuwingen, en de oproep tot een boycot – allemaal door vooraanstaande Israëlische politici en organisaties – zo weinig weerklank kregen. Ik heb er in ons nieuws in ieder geval niets van terug gezien.

Maar zelfs voor zover deze berichten uit Israël wel aandacht kregen, werd dat tenietgedaan door het schokeffect van de aanval van Hamas in oktober 2023. Dat gaf de Israëlische regering het excuus om keihard op te treden op een manier die al vrij snel de vorm aannam van een doelgerichte genocide op de Palestijnse bevolking in Gaza, maar ook – minder zichtbaar – op de Westelijke Jordaanoever.

Apartheid, genocide – het bevestigt het beeld dat al jaren door enkelingen vanuit Israël werd uitgedragen: Israël heeft zichzelf niet meer in de hand, en is radicaal aan het ontsporen. En het is niet alleen een demonische regering die losgaat, met een premier die zich steeds weer in nieuwe militaire oorlogsavonturen stort om vervolging wegens corruptie te ontlopen. Ook de bevolking zelf staat achter de verdrijving van de Palestijnen uit Gaza.

Inmiddels is Israël alleen maar verder geradicaliseerd: met een beroep op het

recht op ‘zelfverdediging’ heeft het ook verwoestende bombardementen uitgevoerd op Libanon, Syrië en Iran. De trein is niet alleen van de rails geraakt, hij dendert op eigen kracht door, met almaar grotere snelheid. Diplomatie, praten, overtuigen: het is duidelijk dat het totaal geen effect heeft

De wanhopige woorden van de voormalig directeur van Shin Beth – let wel, dit is de man die lange tijd verantwoordelijk was voor de veiligheid van Israël, en iedere vorm van Palestijnse oppositie hardhandig neersloeg – klinken nu nog veel luider en indringender: help ons door Israël te boycotten, want wij kunnen onszelf niet meer helpen.

In de discussie over de boycot van Israëlische universiteiten had ik mij in april 2024 nog aarzelend opgesteld. Wat was precies het doel van een dergelijke boycot, vroeg ik mijzelf af. Was het om Israël te straffen, met het risico dat ‘onschuldige’ universiteiten daar slachtoffer van zouden worden? Of was het alleen om universiteiten te treffen die medeplichtig waren aan apartheid en genocide in Israël? In dat laatste geval zou iedere Israëlische universiteit aan een nauwkeurig onderzoek onderworpen moeten worden.

Deze overwegingen zijn wat mij betreft nu van geen enkele waarde meer. Het gaat er niet om of Israël bestraft moet

worden (ik neem overigens wel aan dat toekomstige tribunalen daar hun oordelen nog over zullen vellen). Nee, Israël moet gered worden. Van zijn eigen ondergang, maar vooral ook om de totale te loorgang van het Midden-Oosten te voorkomen. Dat betekent: een algehele boycot. Militair, economisch, cultureel. Inderdaad, precies zoals is gebeurd met Zuid-Afrika.

De boycot van Zuid-Afrika was geen strafmaatregel, zoals sancties tegen Rusland onder Poetin of het Irak van Saddam Hussein dat wel waren. Zuid-Afrika was, net als Israël, een bondgenoot waarmee het Westen nauwe banden onderhield. Maar wel een bondgenoot die de basisbeginselen waar dat Westen voor zei te staan, overboord had geworpen. Die boycot heeft gewerkt om Zuid-Afrika weer terug op het rechte pad te krijgen.

Een boycot voor Israël is hardhandig, maar maakt de zaken ook eenvoudiger. In plaats van eindeloze afwegingen – wel of geen boycot, en waarom, en wie, en met welk doel – gaat het om een boycot van alles en iedereen. Dus geen handel meer, geen investeringen, geen deelname aan het Songfestival, geen culturele of academische uitwisselingen. Een totale isolatie. Die zal veel goede en dierbare Israëliërs onrecht raken, maar juist onder hen zijn er degenen die hierom smeken: red ons, want wij kunnen het zelf niet meer.

Maurits Berger is hoogleraar islam en het Westen aan de Universiteit Leiden.